

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

7 De schismaticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

ta falsi fratres, de quibus *Diuus Paulus* A
conqueritur, ab *Spiritu sancto* alieni, &
separati, quemadmodum *heretici*, c. 8. de
illis, 24. q. 3. Et malum quidem est, cadere
a proposito fidei, sed peius est simulare pro-
positum. ca. 18. certe ego sum, 12. q. 1. hypo-
crita nequam dicitur, *Isaia* c. 9. vers. 17.
Verum *Deus* permittit regnare hypocri-
tam, propter peccata populi, *Iob*. 30. 34.
vers. 30. 3. *Regum* 12. vers. 24.

DE SCHISMATICIS. B

a TIT. VII.

a Exstat titulus de schismaticis & ordinatis ab eis
lib. 5. decretalium tit. 8. & in Sexto lib. 1 tit. 3. &
lib. 5. extrauagantium communium: seorsum
pluribus in locis in decreto *Gratiani*. Eo pertine-
re potest titulus, de seditiosis, & iis qui plebem
audens contra rempublicam colligere lib. 9. C.
tit. 30. In iure orientali Bonafidii est constitutio
Porphyrogeneta, de rebellibus & seditiosis ana-
themate feriendis.

CAPVT I.

- 1 Continuatio.
- 2 Et schismatici qui.

1 **D**iximus de Iudæis, paganis, & hæreti-
cis; nunc ordine dicendum videtur de
schismaticis, qui similes vel peiores sunt
paganis, a & in statu perditiores, b vt illi,
& extra Ecclesiam, c & aliquando in hære-
sin labuntur. d

2 Schismatici dicuntur, qui se ab vniver-
sali Ecclesia diuiferunt. e Schisma nam que,
quod Græcum est, ipsam significat scillu-
ram & diuisionem.

SCHOLIA.

a ca. denique, 7. quest. 1. ca. non adferamus,
24. q. 1.

b ca. quicumque, 24. q. 1.

c ca. scire, 7. q. 1.

d ca. 34. schisma. 24. q. 1. Xiqua a verbo, *σχίζω*, E
scindo. Schisma in Ecclesia, quando qui
prius conuenerant, ab vnione dissident, &
abeunt: qui lacerant Ecclesiam Dei, hi
schismatici. ca. de liguribus, & ca. quoni-
am, 23. q. 5.

CAPVT II.

Duplex schisma.

Schisma seu diuisio duplex in Ecclesia;
vel quo ad fidem, ita diuisi hæretici:
vel quo ad vnitatem pacis, & concordi-
am, a capite & summo pontifice eiusque
obedientia facta diuisione: a fuerunt plu-
ra schismata in Ecclesia, quæ tamen postea
composita fuerunt, nisi quæ ab hæreticis
ad tutandam erroris pertinaciam, alicubi
cum damnatione perseuerarunt.

SCHOLIA.

a *Diuus Ambrosius* in oratione funebri de
obitu fratris, de hac distinctione meminit,
& refertur in ca. 33. aduocauit, 24. q. 1.
hæretici separati ab Ecclesia sunt, quia ex-
communicati & vitandi, ca. quoniam ve-
tusto, 25. & ca. seq. quis dignior, 24. q. 1.

C cap. excommunicamus, de hereticis. Inter-
est autem inter schisma & hæresin, quia
schisma ab Ecclesia recedit sine hæresi, vt
plerumque, & a sola obedientia seu subie-
ctione vnus capituli & vniversalis pralati:
hæresis vero, recedit a dogmate, contrarium
Ecclesie tenendo, ca. inter hæresin, 24. q. 3.
Schismatici Ecclesiam Dei, & corpus eius
lacerare seu diuidere dicuntur, ca. de ligu-
ribus, 23. q. 5. ca. aduocauit, ca. vbi, 24. q.
1. Quare non queuis diuisio, aut separatio,
a quacumque Ecclesia, vel a quocumque
pastore schisma erit, de quo nos loquimur,
sed quando est diuisio a pralato vniversalis,
& eius Ecclesia catholica, a qua nõ est re-
cedendum, vt a matre omnium Ecclesia-
rum, qua nunquam a fide legitur aberraf-
se, ca. arrecta, 9. ca. rogamus, 15. ca. cum
beatissimus, 16. ca. inuenior, 10. ca. hæc est
fides, 12. ca. in sede, 11. sub 24. q. 1.

Schismata non tantum in Ecclesia
Dei tempore summorum Pontificum,
sed etiam antea in religione plura fuerunt,
quæ tamen euauerunt Dei auxilio. Pri-
mum fuit creatis Angelis in celo:
dum

dum Lucifer cum sua factione se separa- A
 runt a principatu Dei, & voluit adorari
 ut Deus, ideo detrusus ad inferos Isaia cap.
 14. Secundum fuit in Paradiso, quando
 persuasione demonis, existimavit Euanon
 obediendum Dei praecepto, arbitrata ve-
 rum quod impostor dixerat, eritis sicuti
 Dii, &c. Genes. 3. Tertium Schisma, pro
 prelatura, quod Aaron & Maria Soror
 Moysi, mouerunt contra Moysen, ex quo
 puniti, Numero. 12. Quartum aliud peri- B
 culosum, motum per Datanum, Chorem
 & Abirem, quos Deus terra absorberi cum
 seclatoribus iussit, Numero 16. Ecclesia-
 stici cap. 45. ver. 22. Deuteronomii 11. v.
 6. psalmo 105. Quintum inter Iudeos
 Hierosolymis ortum graue de Pontifica-
 tu, anno Domini, 254. inter Pontifices &
 populum, electo in Pontificem Summam
 legis Cumano, ut concursu facto populi ad
 portam triginta milia Iudeorum perierint: C
 & cum illis Ionathas Pontifex, teste Iose-
 pho libro 20. antiquitatum. cap. 4. & li-
 bro 2. de Bello Iudaeo. cap. 11. Sextum
 tempore Apostolorum Schisma inter Chri-
 stianos Corinthi ortum, aliis dicentibus:
 Ego quidem sum Pauli, ego Apollo, e-
 go Cephae, ego Christi: contra quod scri-
 bit D. Paulus 1. ad Corinth. 1. & capit. 3.
 Septimum fuit ante Capharnatarum, qui
 cum non possent intelligere mysteria Sa- D
 crofancti dominici corporis, recesserunt ab
 unitate Christi. ca. prima quidem haeresis,
 44. de consecra. dist. 42. Octauum, & pri-
 mum electis summis Pontificibus in Ec-
 clesia Romana, fuit tempore Cornelii sum-
 mi Pontificis, electi anno Domini, 252.
 post Fabianum. Nouatianus enim Pres-
 byter urbis Roma, ob cupiditatem Epi-
 scopatus ambitionis spiritus inflatus, omnia
 diuina humanaque miscuit, ne in manus E
 Cornelii Pontificatus perueniret, ut scribit
 Platina in Fabiano, & Cornelio, opeque
 Nouati alterius Episcopi Carthaginensis,
 creatus fuit in antipapam, ut ait Cypria-
 nus, qui eo tempore vixit, epistola ad Iuba-

num, & ad Pomponium. Diuus Hierony-
 mus in Catalogo illustrium virorum. Vi-
 de de causa Eusebium, lib. 6. Historia Ec-
 clesiastica, ca. 43. & lib. 8. Damascenum
 in vitis Fabiani & Cornelii summorum Pö-
 tificum. In sede Antipapa Nouatiani re-
 manserunt in sede Rome successores, usque
 ad Calestini Pape Pontificatum, a quo deinceps
 Nouatiani habere publice Episcopum
 prohibiti fuerunt, ut auctor est Socrates,
 lib. 7. historia Ecclesiastica cap. 11. Ita ab
 Ecclesia se separauit Nouatianus, & se
 suosque, & discipulos, id est, puros mundosque
 nominauit negans penitentiam lapsis re-
 uertentibus, aliasque construens haereses,
 de quibus agit idem, lib. 6. cap. 43. & 44.
 Cyprianus, lib. 2. epistolarum, epistol. 10.
 & lib. 3. epistol. 2. & 3. & lib. 4. trift. 2.
 contra hunc duo concilia habita, vnum
 Roma, 60. Episcoporum, & totidem Pres-
 byterorum, & plurimum Diaconorum. Car-
 thaginense aliud Platina in Fabiano, Eu-
 seb. lib. 6. titul. 43. Nonum & secundum
 Pontificale Schisma fuit, anno domini 369.
 tempore Damasi primi Pontificis, qui Vr-
 cismanum Diaconum competitorum habuit,
 in Basilica, qua Sicini appellatur, ubi mul-
 ti ex diuersis partibus ceciderunt in ipso
 templo, cum res non suffragiis tantum, sed
 vi & armis tractaretur. Platina in Da-
 maso, Rufinus, lib. 2. capit. 10. Amian.
 Marcell. lib. 27. Decimum & tertium or-
 tum est, anno domini, 423. quando Boni-
 facius eius nominis primus, in Basilica Iu-
 lii urbis Roma Episcopus creatus, & Iu-
 lianus in Constatiانا electus huic statim
 oppositus fuit, mortuo Zoximo 1. praecedente
 pastore. Quod cum Honorius Imperator,
 qui tum Mediolani erat intellexisset, in-
 stante Placidia cum filio Valentiniانو,
 iussit ambos urbe expelli. Reuocatus ta-
 men postea 7. mense Bonifacius, qui fuit
 solus urbis praesul constitutus, Platina in
 Bonifacio 1. Undecimum & quartum, mor-
 tuo Anastasio 2. in cuius locum Symmachus
 1. electus, anno Domini, 800. ab alia au-

tem parte cleri Laurentius, unde ingens A
 seditio in Senatu, & populo orta, pluresque
 sedes commisse, ut refert Platina in Sym-
 macho, Gregorius in Dialogis, libr. 4. cap.
 40. Diaconus in Anastasio, lib. 16. Duo-
 decimum, & quintum Schisma fuit post
 mortem felicitis 4. Summi Pontificis, anno
 Domini, 931. Bonifacius 2. fuit electus, &
 alia electio ei apposita Dioscori, in qua se-
 ditione agitatus fuit populus & clerus, per
 dies 8. & 20. donec Dioscorus mortuus B
 fuit teste Platina. Decimum tertium &
 sextum, fuit paulo ante preteritum tem-
 pore, quo Pelagius 2. Summus Pontifex
 mortuus est anno 508. quo tempore Iohan-
 nes 4. Constantinopolitanus Patriarcha,
 dictus ieiunator, & qui ei successit Cyria-
 cus, aduersus sedem Apostolicam insurre-
 xerunt, & primum in Ecclesia sibi locum,
 & vniuersalis pastoris in Ecclesia nomen,
 assumere conati sunt: quibus Pelagius re- C
 stitit, & deinde S. Gregorius Magnus eius
 successor in sede. Ea, de controuersia ex-
 tant epistole Ioannis in Tomo 1. concilio-
 rum, & in registro Gregorii, libr. 4. episto-
 76. 78. & 80. & libr. 6. epistol. 168. 169.
 170. Fuit que hac controuersia composita
 sub Bonifacio 3. ut secundum locum Con-
 stantinopolitanam teneret, teste Beda de ra-
 tio. tempor. Ioannem defendebat Mauri- D
 tium Imperator, vide Sigbertum & Boni-
 facium Simonetam in epistolis. Decimum-
 quartum & septimum, schisma fuit post
 mortem Ioannis 5. mortui, anno domini, 688.
 quo Petrus Arch. episcopus, a Romanis
 electus, Theodorus vero Presbyter, ab ex-
 ercitu. Sed utroque exacto creatus tandem
 Cono primus, Platina. Decimum quintum
 & in Ecclesia Catholica octauum fuit paulo
 post tempore Sergii 1. qui successit Cono- E
 ni, anno domini, 689. sublati duobus am-
 bitiosis, Paschali quodam custode thesauri
 Cononis, qui ex archum Italia pro sua fa-
 ctione muneribus allexeret, & Theodoro,
 qua iam partem interiorē Laterani cum
 sua factione occupauerat. Platina. Deci-

cimum sextum, quod erat Ecclesia nonna,
 fuit mortuo Stephano 2. quo tempore ele-
 ctus Paulus primus anno 756. qui sedis an-
 nos 10. mensē unū. nam tunc, ut scribit
 Genebrardus, li. 3. Chronogr. Theophila-
 tus quidam sedit cōtra Paulum in Schis-
 mate per aliquot mēses, anno domini 757.
 & Constantinus quoque 2. ex laico contra
 canones electus, sedis annū unum dies 24.
 quem quidā inter Pontifices numerarunt:
 Platina tamen non meminit. Decimum
 septimū, & Ecclesie decimū narrat Schis-
 ma, idem Genebrardus sedite eodem Pan-
 lo, quo anno 767. Philippum seu Philippi-
 cum contra Constantinum a laicis, & cle-
 ricis electum fuisse notat, & sedisse annum
 unum, dies 24. Decimū octauum, & Ec-
 clesie undecimum, post mortem Pauli
 1. succedente & electo Eugenio 2. anno
 Domini 824. contra quem in schismate e-
 lectus Zinzimus quidam, qui sedis aliquot
 dies, donec coactus fuit Pontificatu se ab-
 dicare. Onuphrius, in fastis. Decimum non-
 num, Ecclesie 12. mortuo Leone 4. quo tem-
 pore electus est Benedictus 3. an. dom. 855.
 & cōtra eum in schismate Anastasius, qui
 sedis aliquot dies, & coactus se abdicauit.
 Platina, & Onuphrio testibus. Vigestimū,
 Ecclesie 3. post mortē Stephani 6. For-
 mo Pontifice creato, anno Domini, 892. cō-
 tra quem in schismate electus Sergius 3.
 Benedicti filius Cardinalis, qui aliquot
 dies in schismate sedis, coactus tamē se ab-
 dicauit, in exilium missus. Onuphrius in
 Pontificibus. Vigessimū primum & Ec-
 clesie 14. post mortem Agapeti 2. quando
 creatus fuit Ioan. 12. anno Domini, 955.
 & contra eū electus, Leo 8. qui sedis men-
 ses 4. donec eo pulso institutus Ioan. 11.
 sedis, & in eodem schismate Benedictus 5.
 Romanus per mensem, & unum diem, ut
 legitur in cōtinuatione Reginonis, & a-
 pud Luitprandum, lib. 6. c. 6. & seq. Pla-
 tinam, & Onuphriū, & alios. Vigessimū
 secundum, & Ecclesie 15. post mortē Ser-
 gii 4. tempore Benedicti 7. alius 8. qui ad-
 ceptus

aptus est sedē anno domini, 1009. Et contra quem in seditione alius in locum eius electus fuit, ipso pulso tandem, tamen restitutus. Platina. Vigésimum tertium, quod erat Ecclesia 16. schisma, post mortem Ioannis 21. apud Platinam tempore Benedicti 9. anno domini, 1046. quem Romani in schismate, sede ut ignauum pepulerunt, et suffecerunt in eius locum Ioannem Sabinum, quem dixerunt Syluestrum 3. largitione creatum, quo tamen postea post 49. dies pulso, restitutus est Benedictus, Platina. Fuit tamen, et magnum tum schisma cum Benedictus renunciaisset Episcopatum Gregorio 6. Habitu quoque concilium contra Benedictum 9. et alios Pseudo Pontifices, quibus deiectis creatus curante Henrico 3. Imperatore Syndegerus Bambergensis Episcopus, dictus Clemens 2. teste Platina. Meminit et de his iterum Platina in Gregorio 6. Describit et hoc schisma accurate Hermanus Contractus, in Chronicis, Leo Hostiensis, lib. 2. Historie Cassinensis, ca. 80. et 82. Blondus, lib. 2. deca. 2. Otho Phrisigenensis, lib. 6. historia ca. 32. et 33. Vigésimum quartum, et in Ecclesia 17. fuit, post obitum Stephani 9. alias 10. Lotharingi, anno domini, 1058. tempore Benedicti 10. qui ab Hildebrando subdiacono cum factione clericorum Pontificatus pulsus fuit, quod per vim et largitionem ad Pontificatum venisset, ut ait Platina in eo, et subrogatus in factione Gerardus quidam, in exilium missus Benedicto, fuit quo Gerardus dictus Nicolaus Secundus, Platina in Nicolao 2. Hermanus Contractus, Onuphrius et alii: eo tempore factus canon, in nomine domini, 23. dist. de elect. summi pontificis. Vigésimum quintum, et in Ecclesia, 18. grauissimum fuit Schisma post mortem Nicolai 2. anno domini, 1062. E quando Alexander 2. creatus fuit summus Pontifex a transalpinis: contra quem Cisalpini Episcopi, arbitrati, ob dignitatem provincie sue par esse, ut e suo numero aliquis eligeretur, elegerunt alium Pon-

tificem Carolum, dictum Honorium 2. eiusque rei gratia praelium commissum est. Cessit postea tamen sedi Carolus, cui et abrogatus Pontificatus, in concilio Mantuano, 6. Kalend. Nouemb. anno, 1064. Vigésimum sextum, et in Ecclesia decimum nonum videtur aliud quasi continuatio superioris. Si quidem mortuo Alexandro 2. et suffecto in locum eius Gregorio 7. qui antea dicebatur Hildebrandus, anno domini, 1073. in eum Henricus 4. exarsit ira, quod diceret a se ordinari debere Romanos Pontifices, cumque vellet permittere Presbyteris uxoris, illo se illi opponente. Quare, et contra Gregorium 7. Henricus indicit concilium Wormatiense Episcoporum 72. qui exauthorarunt Pontificatum Gregorium 7. ut ait Abbas Vrspergensis in Chronico, creatusque in eo schismate contra Gregorium 7. Gilbertus de Corrigia, dictus Clemens 3. Cuius etiam Clementis mortui in schismate fuerunt successores Victor 3. Urbanus 2. et Paschalis 2. Creuit dehinc illud schisma, et congregato concilio 3. Roma per Gregorium 7. fuit excommunicatus Archiepiscopus Moguntinus cum Episcopis, qui eius concilio interfuerant. anathemate renouato in Henricum 4. quem et imperio priuauit, durauitque hoc schisma cum multis utrinque interuenientibus claudibus, per 29. annos, de quibus Platina et Onuphrius in Gregor. 7. Gregorius Schasnaburgensis, Leo Episcopus Hostiensis, lib. 3. Historia Cassinensis, qui eo tempore vixerunt. Otho Frigigenensis Episcopus, lib. 6. Historia et 7. Imposuit sine huius schismati periculosissimo Calixtus 3. anno domini, 1120. qui cum esset Guiselmi comitis Burgundia filius, et proinde Henrici Imperatoris consanguineus, ut quidam volunt, ex genere Francorum regum, fretus ipsius favore captum Gregorium 8. pseudo Pontificem contra Gelasium 2. creatum, cui ipse successerat pelle induit vrsina, ac ita Camelro impositum ad Canense cenobium relegauit, et ita schismati finem imposuit, ut scribit

Guilielmus Tyrinus, libr. 12. cap. 8. & Platina in Calixto 2. Ad tempus illius schismatis magni referri potest, & pars illius quod fuit post mortem Urbani 2. anno Domini, 1100. Vigésimum septimum, quod erat vigésimū in Catholica Ecclesia schisma natum, vix pacato illo precedere, post mortem Calixti 2. in cuius locum delectus Honorius 2. anno Domini, 1125. & electus contra illum a quibusdam Cardinalibus Celestinus, qui tamē postea cessit Honorio 2. ut in Honorio 2. scribit Platina. Vigésimum octauum quod & in Catholica Ecclesia erat vigésimum primum, procedere videtur etiam ex predicto 19. quod ortum post mortem Honorii 2. In cuius locum electus est, anno Domini, 1130. Innocentius 2. contra quem a quibusdam Cardinalibus quidam alius dictus Anacleus 2. electus fuit, & sedit in schismate per annos 7. contra Innocentium 2. ut scribit Blondus, libr. 5. & Paulus Aemilius libro 5. Sub hoc schismate fuit concilium Herbipolense sub presentia Lotharii Imperatoris, in quo confirmata electio Innocentii 2. damnato Anacleto. Id ipsum factum in concilio Claramontensi, secundū Polydorū lib. 5. Hist. Angl. Rhemēti secundū Nauillacum: Stampense, cui adfuit, & Diuus Bernardus in generali, collectis mille Patribus in Laterano, teste Platina. Fuerunt tamē illa tempora plena cadibus ob diuersas factiones, diuersas electiones defendentium, videndus Otho Frisingensis lib. 2. historiarum. c. 27. 31. 34. ex libro de gestis Frederici Imperatoris, c. 27. & 29. Vigésimum nonum, quod erat in Ecclesia vigésimum secundum schisma, post mortem Hadriani 4. etiam sanissimum, quod per viginti fere annos vexauit Ecclesiam, ab eo tempore, quo Alexander 3. electus a 22. Cardinalibus, anno 1156. electus est contra eum in schismate a tribus tantū Cardinalibus Octavianus Romanus, Victor 4. appellatus & mortuo Victore in schismate, rursus subrogatus in eius locum anno

1164. Paschalis 3. Crenensis antea dictus Guido, & cum iuuenis mortuus fuisset, Rome anno 1160. alius subrogatus Calixtus Hungarus, contra eundem Alexan. 3. & hoc se abdicante alius itē subrogatus Lando nomine dictus Innocentius 3. alius, postea diuisa & fere cladibus vastata Italia, ob duas sectas vnā Guelphorū, qui partes Alexandri 3. defendebant, alteram Gibellinorum, qui partes Pontificum Cesarianorum protegabant, ex quibus principes fere omnes orbis dissidiis implacabilibus agitantur, ut scribit Onuphrius & Platina. Aemilius lib. 5. & in cōtinuatione Stegeris. Trigesimū, quod erat in Ecclesia vigésimū secundum aliud schisma, mortuo Clemente 5. Summo Pōtifice, electo in Pōtifice Iohanne 23. Cadurcensi Gallo, anno Domini, 1315, qui sedit Auenioni, contra quem factus antipapa per Imperatorem Ludouicum 4. Gauarum, anno 1329. Petrus Corbariensis, ordinis minorū, dictus Nicolaus 5. quē postea Bonifacius Pisatinus comes cepit, & Auiunione ad summū Pōtificē duxit, ubi & in carcerem coniectus, obiit. Platina in Iohanne 23. Trigesimum primum, quod erat inter Catholicos. Vigésimum tertium Schisma creditur omnium grauissimū, & longius, post mortem Gregorii 11. electo in eius locum Urbano 6. Neapolitano anno Domini 378. quo tempore Clemens 7. Arelatenfis antipapa fuit a Cardinalibus Gallis ordinatus contra Urbanum, & eius successorē Bonifacium 9. sed tunc Auiunione annos 15. menses 11. dies 23. Clementique adhaesit Francia & Hispania, duoque concilia, pro eo habita Lutetia. Seditque post Clementem 7. electus a Cardinalibus Petrus Luna, dictus Benedictus, 13. anno Domini, 1394. & sedit Pontifex Auiunione annis plus minus 30. fuit eo tempore initum concilium Gallicanum omnium praelatorum iussu Carolo 6. Lutetia, in quo Benedictus antipapa depositus, qui nihilominus noluit cedere, ut habetur in Chronicis Francia, & apud

pud Gaguinum, libr. 6. Auxit Schisma e-
 lectio Gregorii 12. qui & depositus est ut
 Benedictus 13. Pisis, in concilio electo A-
 lexandro 5. Cretensi, anno Domini, 1409.
 Verum neuter voluit obtemperare concilio.
 & additus alius electus Iohannes Nea-
 politanus, aliquibus dictus 23. alius 24.
 Quamobrem congregatum fuit concili-
 um vniuersale Constantiense, in Germa-
 nia Patriarcharum 4. Cardinalium 29.
 Archiepiscoporum 47. Episcoporum 279. B
 & aliorum pralatorum & doctorum 560.
 presidente initio Iohanne Papa contra Schi-
 smaticum Pontificum, nempe contra Be-
 nedictum 13. qui sedebat in Hispania, Ioh-
 annem 23. qui sedebat Bononia, Grego-
 rium 12. qui sedebat Auenioni. Quare
 illi tres in concilio dignitate priuati, & de-
 positi fuerunt, & electus Martinus 5. an-
 no Domini, 1412. Verum non obstante
 concilio decreto, mortuo Benedicto 12. fa- C
 ctione Alphoisi regis Aragonum, alius Cle-
 mens 8. dictus, in locum eius creatus, a qui-
 busdam anticardinalibus, & sedit annos
 5. antequam se abdicaret potestate. Verum
 tandem id facere coactus, remansit Mar-
 tinus quintus solus, & Schisma cessauit.
 Sicq; testantur Platina, & Onuphrius in
 vniuersi praeceptorum Pontificum.

CAP. III.

Schismaticorum poena.

Schismaticorum potestas in rebus Ec-
 clesiasticis amittitur. a Nec extra vnita-
 tatem Ecclesiae accipitur Spiritus sanctus,
 b & sine charitate, iustitia & mercede est,
 qui dilacerat corpus Christi. c Fuerunt
 quae variae poenae introductae contra Schi-
 smaticos, d & eorum fautores & defensores.

SCHOLIA.

a Quia sunt foris extra Ecclesiam, ca. 31. di-
 dicimus, 24. q. 1. c. 1. de schisma. cano. alie-
 nationes, 12. q. 2. Atq; in diuisione con-
 consecratus Episcopus, non consecratus sed ex-
 consecratus dicitur. ca. 33. pudenda, 24. quest.

1. Consecrare quippe est simul sacrare. Si-
 mul autem non sunt cum Ecclesia Schi-
 smatici, neq; cum ipsi remoti sint ab Eccle-
 sia, alios excommunicant. ca. aut Celesti-
 nus, 35. & seq. aperte inquit, 24. quest. 7.
 imo non habent sui officii executionem, ca.
 factus, cum 2. seq. 7. q. 1. & infructuose sibi
 corpus & sanguinem Domini conficiunt,
 ca. schisma, & ca. pudenda, 21. quest. 1.
 Caterum accipiens a Schismaticis in casu
 necessitatis poenitentiam, & moriens, non
 reprobatur, ca. 40. si quis forte, 24. que-
 stio. 1. quemadmodum deiectus gradu a
 Schismaticis in casu, quo deieceretur a Ca-
 tholicis, non est recipiendus sine poeniten-
 tia, cap. 39. subdiaconus quondam, 24.
 quest. 1.

b ca. 8. loquuntur, 24. quest. 1.

c ca. vbi sana fides, 29. 24. quest. 1.

d Sunt enim excommunicandi, & damnan-
 di, ca. de Liguribus, 23. questio. 5. gradu
 & dignitate Ecclesiastica si habent, deici-
 endi, cau. 40. Subdiaconus quondam, &
 ca. qui contra, 32. 24. quest. 1. Si sunt laici
 nobiles & principes, eorum loca publican-
 da, & sunt ignobiles poenisq; corporalibus
 afficiendi per principes seculares. dict. ca.
 qui contra, & cap. de Liguribus, & cap.
 denique, 7. q. 1. ca. non vos. 2. quest. 1.

D Ordinationes, collationes beneficiorum, a-
 lienationes rerum Ecclesiasticarum, per
 illos factae irritae sunt, c. 1. de Schismat. libr.
 5. tit. 8. ca. ordinationes, 9. q. 1. Irritae au-
 tem ordinationes sunt, quo ad executio-
 nem ordinum acceptorum, vt explicat Gloss.
 ad dict. c. 1. de Schism. ad verbum, irritas,
 nisi cum ordinatus fuerit dispensatum, c. 3.
 eod. tit. Explicatur porro hoc a magistro
 sententiarum, & a doctoribus sacris, libr.
 4. sententiarum, distin. 13. & a diuo Tho-
 ma, 22. quest. 82. art. 7. Nisi ordinatus
 probasset, se ignorasse Schismaticum eum,
 qui illum ordinauit, dict. ca. ordinationes,
 9. quest. 1. facit, ca. si quis a simoniacis. 1.
 quest. 1. Quod etiam alienationes rerum
 Ecclesiasticarum a schismaticis factae non

M m

valeant, docet ca. alienationes, 12. quast. A

2. Quia & Ecclesia, que habet pastorem Schismaticum, vacare dicitur. capit. 1. de prescrip. Quare ab eo facta, rata non sunt in praeiudicium Ecclesie, cap. si qua de rebus, 12. qu. 2. Vacare & censetur beneficium per adhesionem Antipapa, ut per adhesionem haereticorum, c. olim, de accusat. Iacobinus in tractatu feudorum, ad verb. adhaerentibus, & solet summus Pontifex non vocatis etiam illis, quando manifesta B est adhesio, eorum beneficia aliis conferre breui manu, ut dicunt.

e Iisdem poenis puniuntur defensores, & fautores schismaticorum, quibus ipsi schismatici, ca. didicimus, 24. q. 1.

CAPVT IIII.

Prascriptio cessat tempore schismatici.

Schismatum tempora, quandiu perseverauerint, deducenda sunt a tempore praescriptionis, contra Ecclesiam Romanam.

SCHOLIA.

a cap. cum vobis, & capit. 1. cap. de quarta. cap. auditis, de prescrip. libr. 2. tit. 26. cap. 1. & fin. ne sede vacante aliquid innoet. quia eo tempore Ecclesia videtur carere legitimo defensore, ut ibidem dicitur.

DE CHRISTIANIS Laicis.

TITVLVS VIII.

a Huc referruntur quoque tituli de Summa Trinitate, & fide Catholica lib. 1. titulo 1. decretalium & Sexti de Conuersione infidelium libro 3. decretalium titulo 3.

CAPVT I.

Ordo & qui Christiani dicantur.

Explicatis infidelibus & haereticis, dicamus de Christianis. Christiani appellati sumus, a Domino nostro Iesu Christo, primumque Antiochia. a

SCHOLIA.

a Actorum. c. 11. vers. 26. & 2. ad Corinth. 10. vers. 7. explicat nomen Chriftismatis & vntionem, c. vnicum. §. quia vero Chriftus, de sacra vntionem. libr. 1. tit. 15. Vide diuum Augustinum tractatu 113. super diuum Ioannem; Iesum Nazarenum vntxit Deus Spiritu sancto, oleo pietatis praesertim suis, caput Ecclesie, que est corpus ipsius, Actorum 10. ad Ephesios 1. ad Collofens. capit. 2. capit. unico, §. unde in veteri, de sacra vntionem. Mystica fuit Chrifti vntio, & inuisibilis: quia nec in regem, nec in sacerdotem, visibili vntione qua alii reges & sacerdotes vntebantur, vntus fuit, & ita intelligendus Gratianus, in can. testes. §. his ita respondetur, 2. q. 7.

CAPVT II.

Duo genera Christianorum.

Porro sunt genera Christianorum, a vnum, quod mancipatum diuino officio, & deditum contemplationi, & orationi ab omni strepitu temporali cessare conuenit, cuiusmodi sunt clerici, id est, in partem & sortem Dei dilecti, & ideo deuoti. Aliud genus Christianorum laici dicuntur, laicos, populus latine. b Ecclesiastici potissimum sunt, & cultui diuino addicti; D qua appellatione latissima continentur clerici moniales, religiosi, conuersi, conuersae, qui ut diuersi ponuntur, vitem canonici & heremitae. Addi potest tertium genus Christianorum in militibus hospitalariis sancti Iohannis Hierosolymitani, qui neque proprie Ecclesiasticae personae, nec laici dici possunt. i

SCHOLIA.

a ca. duo sunt genera, 11. q. 1.

b Dicto can. duo sunt genera, laicos, laos derivatur a λαός, lapide. fingunt enim fabule, ut significant asperitatem animorum popularium post diluuium Venacionem & Pyrrham eius uxore, reparasse genus humanum,